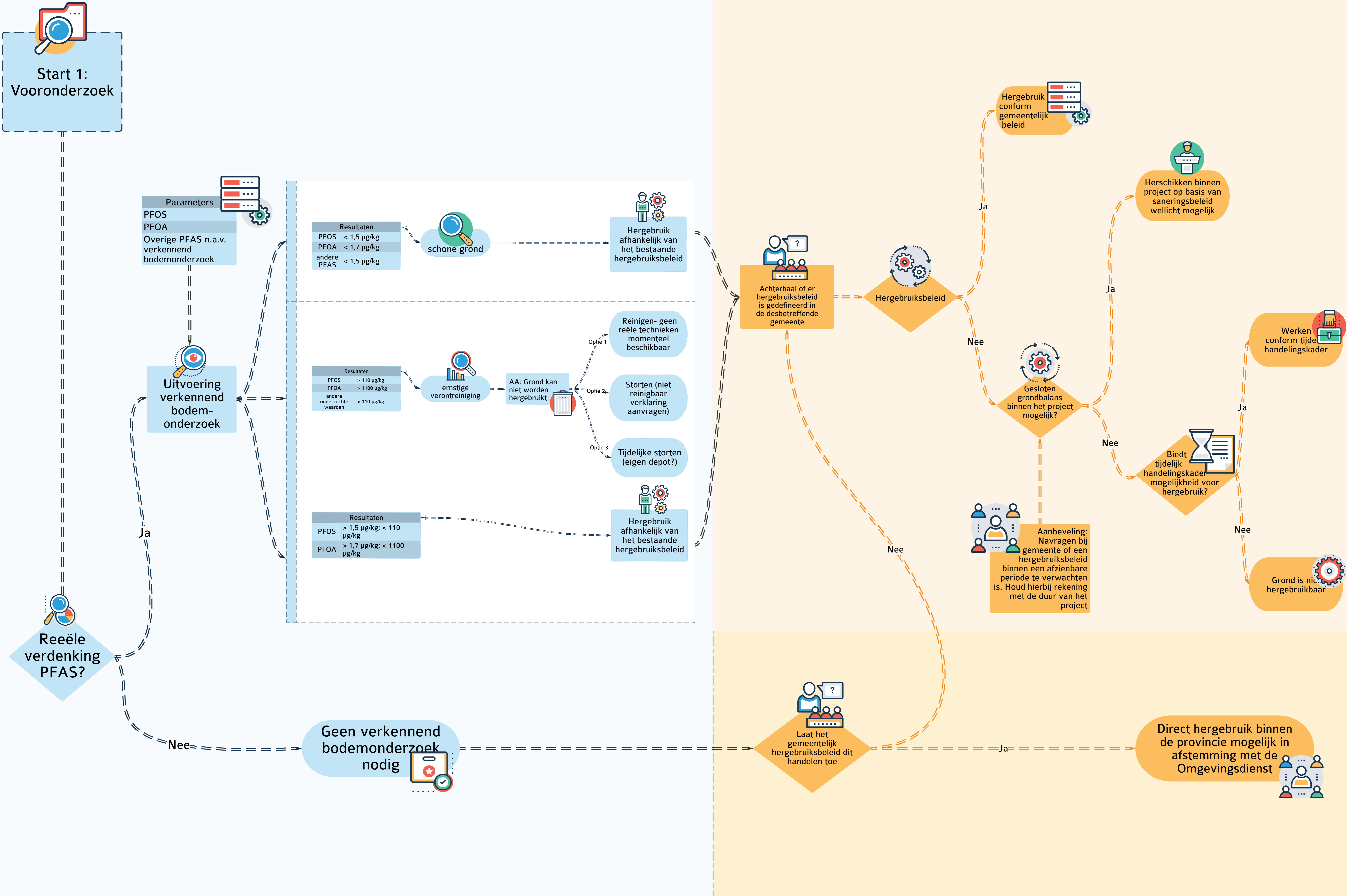

Saneringsnoodzaak

Hergebruiksbeleid

Uitvoeringsrichtlijn PFAS in projecten (18 maart 2020)

De aanwezigheid van PFAS in de bodem kan tot problemen leiden bij de uitvoering van projecten. De provincie Noord-Holland heeft daarom als hulpmiddel een uitvoeringsrichtlijn voor het omgaan met PFAS in projecten opgesteld. Dit is gedaan in de vorm van een stappenplan (zie onderaan dit document). Hieronder volgt een toelichting bij het gebruik van dit stappenplan.

Toelichting

De uitvoeringsrichtlijn hebben we opgesteld op basis van:

- Het tijdelijk handelingskader (THK) PFAS van het Rijk;
- De provinciale beleidsregels voor bodemsanering en PFAS; nb. De provincie is bevoegd gezag voor het saneringsbeleid in Noord-Holland met uitzondering van de gemeente Haarlem, Alkmaar, Amsterdam en Zaandam;
- Het feit dat er een door een aantal gemeenten hergebruiksbeleid is vastgesteld; nb. De gemeente is bevoegd gezag voor hergebruik van met PFAS verontreinigde grond. Zij kan hiervoor hergebruiksbeleid vaststellen. Indien zij geen hergebruiksbeleid heeft vastgesteld, geldt het THK;
- De terugkoppeling vanuit het veld.

Deze richtlijn is gebaseerd op de situatie anno maart 2020. Het PFAS beleid in Nederland is echter nog sterk in ontwikkeling. Om aansluiting te houden bij nieuwe ontwikkelingen, komt op meerdere plaatsen in deze richtlijn het advies voor goed af stemmen met betrokken overheden. Indien ontwikkelingen hierom vragen, zullen we deze richtlijn zelf aanpassen.

Het stappenplan kan als handvat dienen voor de projectleiders van de provincie, maar ook voor projectleiders van gemeenten en waterschappen, voor milieu ambtenaren van gemeente en voor medewerkers van de omgevingsdiensten (OD's) in de provincie Noord Holland. Het stappenplan is afgestemd met vertegenwoordigers van de OD's.

Aandachtspunten bij toepassing van het stappenplan:

- Omdat het beleid (gemeentelijk, landelijk) nog niet is uitgekristalliseerd is de belangrijkste boodschap **stem af met het bevoegd gezag welke procedures er doorlopen moeten worden en welke normen er gehanteerd moeten worden**. In de meeste gevallen is de omgevingsdienst als uitvoerder van het beleid van provincie en gemeenten het juiste aanspreekpunt.
- Het aantreffen van PFAS kan vergaande consequenties hebben voor de manier waarop een project vorm krijgt of het überhaupt kunnen realiseren van een bepaalde projectscope.
Advies: Begin tijdig en bepaal binnen welke wettelijke kaders het project uitgevoerd dient te worden.
- Het is aan te raden de onderzoeksstrategie, het onderzoeksprotocol en de resultaten en de daaraan verbonden conclusies nauw af te stemmen met handhavende instantie (veelal de omgevingsdienst). Pas als conclusies zijn gedeeld en door de bevoegde partij(en) zijn geaccordeerd is het proces afgerond.
- Streef naar een gesloten grondbalans binnen het project. Dit is vaak het meest kosteneffectief en maakt het project minder afhankelijk van (nog niet uitgekristalliseerd) PFAS beleid en de interpretaties daarvan.
- Indien een gesloten grondbalans niet mogelijk is: maak een grondplan waarin je streeft naar minimale afvoer van grond van schone of de minst verontreinigde kwaliteit.
- Indien er grond afgevoerd moet worden dient rekening gehouden te worden met de acceptatie van derden. Beleidsmatig geldt dat op PFAS geanalyseerd moet worden indien er sprake is van een reële verdenking dat van PFAS verontreiniging sprake kan

zijn. Echter ook zonder reële verdenking kan een ontvangende partij om PFAS analyses vragen. Dit is zeker op dit moment vaak de praktijk. Het is aan te bevelen hier in een vroeg stadium afspraken over te maken, omdat grondhandelaren niet eenduidig met de PFAS problematiek omgaan.

- Voor met PFAS verontreinigde gronden die niet hergebruikt kan worden, is de algemene lijn dat deze gestort worden in (tijdelijke) depots. Voor storten dient een niet reinigbaarheidsverklaring aangevraagd te worden bij Rijkswaterstaat Bodem+ (zie www.bodemplus.nl). Bodem+ heeft als uitgangspunt dat deze verklaringen verleend worden bij grond met een afslibbare fractie > 40 a 45% van de droge stof (ofwel veen-, klei- en leemgrond). Voor andere gronden neemt men aan dat binnen enkele jaren reinigingstechnieken beschikbaar zijn en dat in de tussentijd grond tijdelijk verontreinigde opgeslagen wordt. (PFAS wordt nu veelal als niet reinigbaar geclassificeerd). Of de grondhandel de gronden accepteert is aan de betreffende handelaar. De praktijk leert dat handelaren verschillende acceptatie criteria en prijzen hanteren. De achtergrond hiervan is de inrichting en de bijbehorende vergunning die de grondhandelaar heeft. De grondhandel wordt gehouden aan het lozingenbesluit. De huidige tendens dat handelaren (naast een AP04) zeker gesteld willen zijn dat er geen PFAS verontreiniging aanwezig is. Hoe die zekerstelling wordt vormgegeven moet in afstemming worden vastgesteld.
- **Bepalen veiligheidsklasse werken in verontreinigde grond**
Sinds september 2019 zijn er ook nieuwe SRCarbo-waarden beschikbaar voor PFAS om de veiligheidsklasse te bepalen. Het toepassen van deze SRCarbo - waarden is alleen zinvol indien er sprake is van verontreinigde grond. In overige gevallen is het advies om de regels voor de basishygiëne te laten hanteren: werk altijd met een bedekte huid dus draag (bij voorkeur hoge) schoenen of laarzen, bedrijfskleding en handschoenen. Het is overigens de verantwoordelijkheid van aannemer om zijn mensen te instrueren.
Mocht je meer informatie willen over werken in verontreinigde grond zie de CROW-website. Op deze pagina is eveneens een achtergrondrapportage over PFAS met onderbouwing en rekenvoorbeelden te downloaden.
<https://www.crow.nl/downloads/pdf/infrastructuur/p400/achtergrondnotitie-nieuwe-src-waarden,-190619.aspx>
Wil je de veiligheidsklasse bepalen van de verontreinigde grond dan kun je gebruik (laten) maken van de kennismodule <https://www.crow.nl/online-kennis-tools/kennismodule-bepaling-veiligheidsklasse>

Stappenplan